

OM BESØGSMATERIALET

Materialet udleveres ved skranken. Det er også muligt at printe det ud selv og forberede eleverne før besøget.

Det består af

- en grundplan over udstillingen
- et infoark og et svarark til eleverne

Sidehenvisningerne er til den bog, der er placeret ved temaet. ([Fangst og fiskeri ...](#))

FAG OG KOMPETENCEOMRÅDER

Naturfagene, iagttagelse samt kommunikation

LÆRINGSMÅL

- eleverne opnår viden om flere hundrede år gamle fangstmetoder, metoder der stadig anvendes, men med mere moderne udstyr.
- de opnår en særlig viden om inuits oprindelige tro, herunder åndemanerens status og rolle, og sagnet om *Havets Moder*.
- de opnår kendskab til, hvad fiskeriet betyder for livet i Isfjorden.

VEJLEDNING

Start med at lade eleverne gå på opdagelse i udstillingen. Saml dem herefter i området anvist af personalet.

Gennemgå grundplanen, og lad dem finde de isskoser, som repræsenterer *Fangst og fiskeri ved Isfjorden*.

Giv en instruktion til arkene.

- På infoarkets forside er der en kort tekst, som eleverne skal læse. På bagsiden er der to spørgsmål til hver af de fem isskoser. Ud for fire af billederne er der en cirkel med et bogstav i. Disse bogstaver skal sættes sammen, så de danner kodeordet. (hval)
- På svararket er der plads til at eleverne kan notere eller tegne deres svar.

Foretrækker man at arbejde digitalt, kan man finde materialet på Isfjordscenterets læringsportal: [besøgs materialet](#).

Lad nu eleverne gå til de isskoser, som repræsenterer *Fangst og fiskeri ved Isfjorden*. Instruer dem i at se nøje på isskoserne, inden de går i gang med at svare på spørgsmålene. Opfordr dem gerne til at komme med undringsspørgsmål. Man kan med fordel organisere eleverne parvis eller i mindre grupper.

Forslag til arbejdet med isskopperne under/efter besøget

HELLEFISKERI

s. 8-21

I isskossen ses en person, der fisker med langline på havisen. En fangstmetode, inuit har anvendt til fiskeri af hellefisk i mere end 300 år.

Tal med eleverne om:

- at man i mere end 300 år har fanget hellefisk fra havisen med langliner påsat kroge lavet af barder – og at metoden i dag er den samme blot med ”glidere” og kroge af metal.
- billedet på forsiden af infoarket eller s. 12-13 i bogen, som illustrerer fangst i gamle dage, og sammenlign med billederne af det moderne fiskeri s. 19-21 i bogen.

SÆLFANGST

s. 22-33

I isskossen ses en fanger med sin kajak og harpun klar til sommerfangst. Saqqaq-folket, som boede ved Isfjorden fra 2500-800 f.v.t., brugte en tidlig version af kajakken og harpunen til sommerfangst. Redskaberne og fartøjerne udvikledes særligt omkring år 1200 da inuit/Thule-folket kom til. De har ikke ændret sig væsentligt siden da.

Tal med eleverne om:

- at inuit udviklede kajakken til den, som vi kender i dag
- forskellen på sommerfangst og vinterfangst
- at kajakken i dag er afløst af joller og motorbåde

HVALFANGST

s. 34-45

I isskossen ser man en hval. Hvaler var for inuit en vigtig del af deres føde. Hvalens kød og spæk kunne sikre bopladsen overlevelse hele vinteren. Hvalerne blev fanget fra umiaq (konebåd). Normalt var det kvinderne, der roede den, men når der skulle fanges hvaler, var det mændene. Siden 1920'erne er det mere moderne bådtyper, man bruger til hvalfangst.

Tal med eleverne om:

- deres bud på, hvilken hvalart der er i isskossen.
- detaljerne på tegningen s. 37 i bogen, der illustrerer hval- og sælfangst omkring 1887-1900.
- hvalens betydning for inuits overlevelse.
- hvad hvalerne ud over føde er blevet brugt til.

SHAMANEN – NATUR OG MENNESKER

s. 46-53

I isskossen kører en animation, *Shamanens rejse til havets moder*, der viser, hvordan shamanen med sin magi sætter de fangstdyr fri, som er fanget i håret på [Havets Moder](#). Kort fortalt: ”Havets moder døjede med inuitternes misgerninger på bopladsen og samlede som straf alle fangstdyrene i sin filtrede hårpragt på bunden af havet”.

Tal med eleverne om:

- det de har set i animationen. Kender de ikke sagnet om *Havets moder*, kan de

læse om det på s. 50 i bogen.

- at shamanen, angakkoq, var forbindelsesleddet mellem den fysiske verden og den åndelige verden
- de rekvisitter shamanen brugte ved sin rejse til den åndelige verden. Se billedet s. 53

FORBEREDELSE TIL FANGST

s. 54-59

I isskossen ser man en kvinde, der er ved at rengøre et sælskind. Inuit var afhængige af naturens magter og kræfter, og for fangerne var det derfor vigtigt at opretholde gode relationer med fangstdyrenes sjæle. Det gjorde de ved at respektere tabuer, udføre ritualer og andre skikke.

Tal med eleverne om:

- hvilket redskab kvinderne bruger til at skrabe fedtlaget af skindets underside
- hvordan inuit, grønlændernes forfædre, forberedte sig for at sikre fangstheld, og om de kender til ritualer fra deres egen hverdag
- at en hvalrosklo rummer dens *inua*, og på den måde overfører hvalrossens kraft og egenskaber til det menneske, der bærer den som amulet.

Yderlige forslag til arbejdet efter besøget

Lav en opsamling i klassen, og lad eleverne præsentere deres svar for hinanden i mindre grupper. Gruppen vælger de bedste svar, som deles med hele klassen.

Arbejd videre med fangst og fiskeri i Grønland i fortid og nutid med udgangspunkt i bogens tekster og illustrationer.

På Isfjordscenterets læringsportal ligger der yderligere materiale til [Fangst og fiskeri ved Isfjorden](#).